

тернативних видів енергоносіїв, тобто диверсифікувати шляхи та джерела постачання газу.

Диверсифікація джерел і шляхів постачання природного газу як фактор покращення стану енергетичної безпеки має на меті [5, с.10]:

1. зниження наслідків виникнення аварій при видобуванні та транспортуванні природного газу;
2. розвиток конкурентних відносин між країнами-постачальниками за рахунок формування газового ринку;
3. зниження політичного впливу країн-постачальників, які забезпечують значні обсяги природного газу та/або країн-транзитерів.

Література

1. Волович О. Перспективи диверсифікації джерел постачання енергоносіїв в Україну // Національний інститут стратегічних досліджень // www.niss.gov.ua.
2. BP: прогноз розвитку мирової ВР: прогноз розвитку мирової енергетики до 2030 г. енергетики до 2030 г. [Електронний ресурс]. - Режим доступу із http://www.bp.com/liveassets/bp_internet/russia/bp_russia_russian.
3. НАК «Нафтогаз» України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу із <http://www.naftogaz.com>
4. Саприкін В. Про «Концепцію державної енергетичної політики України на період до 2020 року» // Дзеркало тижня. – 24.02–02.03.2001.– №8(332).
5. Центр Разумкова. Диверсифікація джерел постачання природного газу в Євразії // Національна безпека і оборона. – 2009. – №6. – с. 10-25.
6. BP Statistical Review of World Energy. [Електронний ресурс]. - Режим доступу із <http://www.bp.com>

Рябов С.А., Головка О.Ю.

ПРОБЛЕМИ ІСНУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

З перших років незалежності України про малий бізнес завжди говорили з великою пошаною. За приклад наводилися США і розвинені країни Європи, у валовому продукті яких частка невеликих компаній становила понад 50%.

Актуальність даної теми визначена в першу чергу об'єктивно важливою роллю малого підприємництва у сучасній соціально орієнтованій ринковій економіці, перехід до якої є головним вектором реформ в Україні.

Як сказано в кожному підручнику з економіки, малий бізнес має цілу низку переваг порівняно з великим. Перш за все - це необхідний структурний елемент ринкової економіки, до якої так хотіла наблизитися наша країна. Завдяки своїм розмірам невеликі компанії володіють більшою мобільністю, гнучкістю, вирішують питання зайнятості, не вимагають великого первинного капіталу і т.д. [1] Головна проблема малих підприємств — недостатня ресурсна база як

матеріально-технічна, так і фінансова. Практично йдеться про створення широкого нового сектора народного господарства майже на порожньому місці. Протягом десятиліть такого сектора у нас у скільки-небудь істотному ступені не було. Це, зокрема, означало і відсутність підготовлених підприємців. У основної маси населення, що жила "від получки до получки", не могло утворитися резерву засобів, потрібних для започаткування власної справи.

Ці засоби слід зараз відшукати. Ясно, що гранично напружений державний бюджет їхнім джерелом стати не може. Залишається сподіватися на кредитні ресурси. Але й вони незначні і до того ж украй важко реалізовані при постійній інфляції, що посилюється.

Положення навряд чи може серйозно змінитися в позитивний бік, якщо не перейти, нарешті, від слів до справи в суспільній підтримці конструктивного малого бізнесу. На істотне зростання наявних для цього матеріально-технічних і фінансових ресурсів, принаймні найближчим часом, немає підстав розраховувати. Але набагато краще застосувати ці ресурси можна. Для цього потрібно ретельно вивірена, послідовно проведена в життя система селекції, що дозволяє давати відчутні пріоритети тим, хто більш корисний суспільству. У цілому на сьогодні це означає перевагу сфери виробництва над сферою обертання при детальній диференціації самого виробництва, при чому не застиглої разом і назавжди, а дуже динамічної на основі грамотного вивчення суспільного попиту, зрушень, що відбуваються в ньому, і тенденцій, що намічаються. [2]

Відповідно до такої вихідної настанови слід конструювати механізми пільгового кредитування, оподатковування, різного роду преференцій, включаючи і пов'язані із зовнішньоекономічною діяльністю. Справа в тому, щоб забезпечити краще задоволення потреб народу при створенні умов для послідовного розгортання підприємництва.

Наступна проблема — це та законодавча база, на яку зараз може спиратися малий бізнес. Можна назвати чимало правових документів, які так чи інакше регулюють мале підприємництво, але трудність у тому, що, по-перше, немає зведеної єдиної законодавчої основи сьогоденної діяльності українських малих підприємств; по-друге, наявні розрізнені документи, постанови перетворюються в життя далеко не цілком. Проблема правової основи малого підприємництва в остаточному підсумку буде переконливо вирішена тоді, коли вдасться позбутися правового нігілізму. Це, звичайно, ніяк не виключає необхідності спеціальних законодавчих заходів регулювання малого бізнесу. [4]

Зараз мале підприємництво знаходиться в умовах, дуже віддалених від тих, що повинні бути властиві ринковим відносинам. Навпаки, відчувається тенденція до того, щоб усе більше "засовувати" його в старі рамки планово-адміністративної системи з її навряд чи не всебічним плануванням і жорсткою регламентацією за допомогою лімітів, фондів і т. п.

Немає системи проведення глибокого аналізу діяльності малих підприємств. Немає належного обліку результатів їхньої роботи, практично відсутня звітність за тими показниками, що надають право малим підприємствам скористатися пільгами щодо оподатковування.

Матеріально-технічне забезпечення малих підприємств здійснюється в недостатньому обсязі і несвоєчасно. Машин, устаткування, приладів, призначених для малих підприємств і враховуючої їх специфіки, не має. Обмежено доступ малих підприємств до високих технологій, тому що їхня купівля потребує значних одноразових фінансових витрат.

Ще одна важлива проблема — кадри. Часто говорять, що підприємцем треба народитися. Проти цього важко заперечити, але не можна не рахуватися з тим, що і їм потрібно набути значного обсягу знань: адже навчають же, скажемо, "уроджених" музикантів, учених, спортсменів. Немає підстави вважати, що до підприємців потрібно підходити з іншою міркою. Тим часом із навчанням кадрів для бізнесу справа складається далеко не кращим чином.

Коло непростих проблем пов'язано із соціальним захистом підприємницької діяльності. Відомо, що на основі розподілу суспільних фондів система соціальних гарантій і соціального забезпечення, що раніше діяла, в умовах нинішнього перехідного періоду виявилася практично підірваною. Потрібно будувати цю систему заново по відношенню до всього суспільства, а стосовно підприємців — новому соціальному прошарку — тим більше. Зниження прибутків населення привело до значного погіршення структури споживання. Прибутки спрямовуються в основному на придбання товарів першої необхідності, насамперед продуктів харчування й оплати комунальних послуг. Те саме стосується і малого підприємництва. Якщо раніше воно мало певне накопичення, то після першого етапу реформи було змушене працювати в основному на споживання. Виробляти продукцію з тривалим виробничим циклом, включаючи і наукомістку, стало навіть не те що неефективно, а просто руйнівно. Почалися серйозні негативні структурні зміни в малому бізнесі. Якщо процеси, що нині відбуваються, продовжуватимуться і не натраплять на протидію у вигляді соціальних гарантій малому підприємству, саме його існування під сумнівом. [3]

Передбачаються доручення ряду міністерств і відомств щодо внесення змін і розробки відповідних положень у сфері фінансування і кредитування, науково-технічного розвитку, матеріально-технічного забезпечення і збуту продукції, підготовки кадрів, зовнішньоекономічної діяльності, а також установа додаткових податкових пільг для суб'єктів малого підприємництва. Відповідно до постанов затверджено комплекс першочергових заходів для розвитку малого підприємництва в Україні: нормативно-правове забезпечення, фінансово-кредитне забезпечення, інформаційно-технічне забезпечення, зовнішньоекономічна діяльність, організаційна, кадрова, консультаційне забезпечення. [4]

На Міністерство економіки України покладено розробку основ політики державної підтримки малого підприємництва, а також координації центральних органів виконавчої влади і формування інфраструктури малого підприємництва.

Як показує досвід, малий бізнес створює умови для підвищення зацікавленості кожного робітника в кінцевих результатах праці. Таким чином основні причини гальмування розвитку малого підприємництва в Україні:

— неопрацьованість законодавства як з питань розвитку малого підприємництва, так і підприємництва в цілому;

- високі податки, що змушує деяких суб'єктів малого та середнього підприємництва йти в тіньову економіку;
- недостатня державна фінансова-кредитна і майнова підтримка малих підприємств;
- відсутність дійового механізму реалізації державної політики щодо підтримки малого бізнесу;
- недосконалість системи обліку та статистичної звітності малих підприємств;
- обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення;
- недосконалість системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для підприємницької діяльності;
- відсутність стимулів для інвестицій;
- психологічне неприйняття позитивної ролі підприємців у ринкових перетвореннях серед окремих верств населення.

Основними напрямками дальшого розвитку малого підприємництва в Україні у найближчій перспективі я бачу: формування належної законодавчої бази, сприятливої для розвитку малого бізнесу; вдосконалення фінансово-кредитної підтримки; забезпечення матеріально-технічних та інноваційних умов розвитку малих підприємств; інформаційне та кадрове забезпечення бізнесу; стимулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва. Вирішення існуючих проблем розвитку малого підприємництва в Україні, створення відповідного середовища потребують докорінної перебудови державної політики щодо сприяння цьому сектору економіки. Зокрема, йдеться про створення відповідної правової бази розвитку малого підприємництва, фінансово-кредитну та матеріально-технічну підтримку, науково-методичне, інформаційно-консультативне та кадрове забезпечення малого підприємництва.

Література

1. Варналій З.С. 4-те вид., "Мале підприємництво: основи теорії і практики". - К.: Т-во "Знання", КОО, 2008.
2. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посібник/ О.О.Гетьман, В.М.Шаповал.- К.: ЦНЛ, 2006
3. "Государственный комитет статистики Украины" <http://ukrstat.gov.ua/>
4. "Офіційний сайт Верховної Ради України" <http://zakon1.rada.gov.ua>

Савченко О.Р.

ПОТРЕБИ ЗМІН В ОРГАНІЗАЦІЯХ ТА УПРАВЛІННЯ НИМИ

Сучасні атрибути вітчизняного ринку – це нестабільність, мінливість, невизначеність та ризикованість. Саме такий характер мають абсолютно усі сфери суспільного життя – економічна, соціальна, політична, технологічна, екологічна та ін. Кожній із сфер властиві численні фактори, що змушують вітчизняних під-